

PRESSMEDDELANDE

DATUM: 2018-05-23
NR: 11
KONTAKT: Presstjänsten, tel. 08-787 02 00

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

Hushållens höga skuldsättning gör det svenska finansiella systemet sårbart

Hushållens höga och växande skuldsättning fortsätter att utgöra den största risken för svensk ekonomi. Skuldsättningen har ökat under lång tid och beror bland annat på att bostadsmarknaden fungerar dåligt och på att skattesystemet inte är väl utformat ur ett finansiellt stabilitetsperspektiv. Det är därför viktigt att fortsätta med åtgärder som minskar riskerna och ökar motståndskraften i hushållssektorn inom framförallt dessa politikområden. Samtidigt finns det strukturella sårbarheter i det svenska banksystemet. Därför behöver såväl bankernas kapitalnivåer som deras förmåga att hantera likviditetsrisker stärkas. Att det råder fortsatt ekonomisk och politisk osäkerhet i omvärlden gör det än mer angeläget att hantera riskerna och sårbarheterna i det svenska finansiella systemet.

Hushållens höga skuldsättning den största risken

Hushållens höga skuldsättning beror bland annat på att bostadsmarknaden fungerar dåligt och på att skattesystemet inte är väl utformat ur ett finansiellt stabilitetsperspektiv. Det är därför viktigt att fortsätta med åtgärder inom dessa områden som minskar riskerna och ökar motståndskraften i hushållssektorn.

Skuldsättningen har ökat under lång tid, vilket har gått hand i hand med kraftigt stigande bostadspriser. Sedan i höstas har priserna på bostäder dock fallit. Ett ökat utbud och en mer dämpad prisökningstakt än vad som har varit fallet under senare år väntas leda till en lugnare utveckling på bostadsmarknaden och en långsammare ökning av hushållens skulder, vilket är önskvärt. Samtidigt finns det en stor osäkerhet kring prisutvecklingen på bostadsmarknaden, och ett större prisfall kan inte uteslutas. Ett stort och mer varaktigt prisfall kan medföra allvarliga konsekvenser för både makroekonomisk och finansiell stabilitet.

Sårbart banksystem behöver ökad motståndskraft

Det finns flera sårbarheter kopplade till det svenska banksystemet, däribland dess storlek, koncentration, sammanlänkning, begränsade kapitalnivåer och låga motståndskraft mot likviditetsrisker. Bankernas stora exponering mot bostadssektorn och den senaste tidens utveckling på bostadsmarknaden bidrar till att öka sårbarheterna. Det är därför angeläget att bankerna har tillräckligt mycket kapital. Ett bruttosoliditetskrav bör därför snarast införas som ett komplement till de riskvägda kapitalkraven. Det är även angeläget att bankerna själva försäkras mot likviditetsrisker. Det bör därför ställas krav på de svenska bankernas likviditetstäckningsgrad i svenska kronor och i alla väsentliga valutor.

Ekonomisk och politisk osäkerhet i omvärlden innebär risker

Givet riskerna och sårbarheterna i det svenska finansiella systemet innebär fortsatt ekonomisk och politisk osäkerhet i omvärlden ännu större risker för svensk ekonomi. En källa till oro är USA:s expansiva finanspolitik som i ett dåligt scenario kan leda till kraftigt stigande räntor och stora svängningar i den amerikanska dollarn. Det finns också flera strukturella problem i euroområdet, exempelvis rörande banksektorn och svaga offentliga finanser i flera länder. Andra risker är protektionism och en spridning av eventuella motåtgärder gällande USA:s och Kinas aviserade handelstullar.

En flytt av Nordeas huvudkontor kan minska stabilitetsriskerna på sikt

Vid en flytt kommer Nordea fortsätta att vara aktivt i Sverige. Det svenska banksystemet förblir därmed stort, koncentrerat och sammanlänkat. Samtidigt minskar Sveriges ansvar för Nordea liksom kontrollen över och insynen i banken. När bankunionen på sikt är fullt utbyggd kan mer intensiv tillsyn och ökad riskspridning mellan länderna i unionen leda till lägre risker också för Sverige. Bankunionen är dock inte fullt utvecklad och fortfarande ligger en betydande del av ansvaret för att hantera bankproblem kvar på det enskilda medlemslandet. På kort sikt bedöms därför riskerna för den finansiella stabiliteten öka något. Riksbanken anser därför att en förutsättning för en flytt är att Nordeas kapital- och likviditetskrav inte blir lägre.

Stabilitetsriskerna kan minska när konkurrensen på bolånemarknaden ökar

Att bolån är en lönsam produkt har gjort det attraktivt för nya aktörer att utmana storbankerna genom att hitta alternativa modeller för kreditgivning. Det innebär att konkurrensen på lånemarknaden fortsätter att öka. Detta är positivt för den finansiella stabiliteten då det bland annat minskar koncentrationsriskerna. Förutsatt att bolånen hos de nya aktörerna finansieras med lång löptid kan också likviditetsriskerna minska. Samtidigt medför de nya aktörerna också nya risker och utmaningar för stabiliteten. Det är till exempel möjligt att vissa av dessa nya aktörer börjar konkurrera med mindre strikta kreditvillkor eller skapar produkter som ökar snarare än minskar likviditetsriskerna i systemet.

En presskonferens med riksbankschef Stefan Ingves och Olof Sandstedt, chef för avdelningen för finansiell stabilitet, hålls i dag klockan 11:00 på Riksbanken.

Presslegitimation eller motsvarande krävs. Presskonferensen kommer att sändas direkt på Riksbankens webbplats, www.riksbank.se, där den också finns tillgänglig i efterhand.